

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztálvozás

665:621.32

Szerző:

Hely

Cím: *A világítási bizottság azt javasolja, hogy a gáz [és] a villany árát ... szállítsák le*

Idő

"1927"

Forrás: *Magyar Hírlap*

Személy

Bp
(Hely)

1927. 10. 4.
(Idő)

(Köt. v. fiz.) (Ol)

A világítási bizottság azt javasolja, hogy a gáz árát 15%-kal, a villany árát pedig 10%-kal szállítsák le

A tanács indítványával szemben a bizottság a szociáldemokraták indítványát fogadta el

Hétfőn délután tartott ülést a főváros világítási üzemi bizottsága. Az ülés programján a főváros lakosságát két közelről érdeklő pont szerepelt: a villany és a gáz árának leszállítása. A gáz árának leszállítása tulajdonképpen csak relatív árcsökkenés, amennyiben a vízgázgyár üzembehelyezése által 15 százalékkal nagyobb katóriatartalmú, tehát világosabb és jobb minőségű gázt fognak kapni Budapest lakossága és így viszonylag kevesebbet fogyaszt, tehát kevesebbet is fizet. Az áram árának csökkentését úgy akarja a főváros keresztülvinni, hogy az üzemi fölösleget 2.5 millió pengőt az árredukció céljaira fordít. A tanács javaslatával szemben a bizottság egy csoportja kevésnek találta az előirányzott két és fél millió pengőt, ami csak hat százalékát teszi ki a negyven millió pengős bevételnek és ez a csoport azt akarta keresztülvinni, hogy

tíz százalékkal, tehát négy millió pengővel járuljon hozzá a főváros tanácsa az áramszolgáltatás árának leszállításához.

A világítási üzemi bizottság ülését Buzáth János alpolgármester nyitotta meg és bejelentette, hogy Deutsch Lajos, az Elektromos

Művek vezérigazgatója, napirend előtti felhívásra kért engedélyt.

Az Elektromos Művek vezérigazgatója a világítási zavarokról

Deutsch Lajos felszólalásában azokról a villanyvilágítási zavarokról tett jelentést, amelyeknek következtében vasárnap este sötétség borult fél Budapestre.

Az eddigi vizsgálat szerint a zavart kétségtelenül rövidzárlat idézte elő.

azonban további vizsgálatra van szükség, mert egyes jelek arra mutatnak, hogy a BSzKRT áramfejlesztő telepének defektusából keletkezett a zavar. A BSzKRT áramfejlesztő telepének kábeleivel ugyanis egyes helyeken párhuzamosan futnak a villanyvilágítás kábeleivel és emiatt állhatott elő komplikáció. Az Elektromos Művek mindent elkövetnek, hogy a vasárnapi áramszolgáltatási zavar a jövőben ne ismétlődhessen meg.

Magyar Miklós megköszönte Deutsch Lajos felvilágosításait, de konstatálja, hogy azok csupán negatív megállapításokat tartalmaznak.

Nem tartja kizártnak, hogy a zavart mulasztás okozta

a 1923

és ez esetben a legszigorúbb vizsgálatot kell megindítani. Steinherz Simon hangoztatta, hogy az ilyen bajokat nem utólag kell megvizsgálni, hanem okos intézkedésekkel megelőzni. Stein Sándor azt fejtegette, hogy a külföld nagy városaiban is vannak hasonló zavarok, melyekért nem lehet az Elektromos Művek vezetőségét felelőssé tenni.

Buday Dezső kifejtette, hogy ha tényleg a BSzKRT kábeleik okozták az üzemzavart, akkor minél előbb el kell különíteni egymástól a párhuzamosan futó kábeleket. A vasárnapi üzemzavar bebizonyította, hogy Budapestnek nincs megfelelő elektromos tartaléka és már ezért is helyesli a Talbot-centrálé kiépítésének a tervét.

Steinherz Simon itt közbekiáltja:
— Milyen jó is volt az a defektus!

Vita az új vízgázgyárról

Buday Dezső ezután az új vízgázgyár berendezését kritizálja és megállapítja, hogy a berendezésnek máris mutatkoznak hiányosságai, mert a munkálatokat nem szakértő céggel végeztették. Véleménye szerint az egész berendezést át kell építeni.

Rózsa Károly vezérigazgató fölemlítette, hogy nem tud a Buday által említett súlyos hibákról, ami nehézség merült föl, azt a kezdettel járó nehézségeknek tulajdonítja. Ezek a hibák azonban megszűnnek és minden garancia megvan arra, hogy 14—16 napon belül teljesen üzembe helyezik és megindul a vízgázgyártás.

Schön Győző, a gázgyár műszaki igazgatója, néhány technikai felvilágosítást adott. Reméli, hogy a generátor naponta 60.000 köbméter gázt tud majd termelni. Buzáth alpolgármester mindenben Rózsa ve-

zérigazgató előadását erősítette meg és kijelentette, hogy

a főváros követelni fogja a késedelmes vállalkozótól a szerződésileg kikötött pönálét.

Magyar Miklós válasza után Propper Sándor csodálkozását fejezte ki azon, hogy mikor a bizottsági tagok vasárnap megtekintették a vízgázgyárat, az illetékesek nem lettek jelentést a Buday által felsorolt nehézségekről. *Nem tartja helyes politikának a munkáslétszám-apsztást, mert munkások elbocsátásával nem lehet a technika fejlődését előbbre vinni.*

Becsey Antal fontosnak tartja, hogy röpcedulákon figyelmezzék a lakosságot, hogy jobb gáz lesz, amelyből kevesebbet kell felhasználni és égőiket eszerint alakítsák át, mert az új gáz csak így válik előnyükre.

Kakuljai Károly azt kérte ezután, hogy a kritikát majd az átvétel után gyakorolják, amikor erre alap és mód lesz Lévy Sándor nem tartja helyesnek, hogy a gázgyár önbiztosítást akar csinálni, mert ez szerinte hazárdirozás. A bürokrácia leépítését tartja kívánatosnak a gázműveknél. *Buzáth* alpolgármester kijelenti, hogy az önbiztosítás csak az általános biztosítás kiegészítése. *Péter József* a munkások üdültetésének kérdését tette szóvá, *Kossalka János* pedig egy megújítási alap létesítését sürgeti. *Steinherz Simon* a főváros közüzemi munkásainak egységes nyugellátását követeli, *Sümegei Vilmos* pedig felveti azt a gondolatot, hogy *a melléktermékekből lehetőleg jokoza a gázgyár a szénsavtermelést, mert így konkurenciát tud csinálni a szénsavkertel árdrágító politikájának.*

Az Elektromos Művek költségvetése

Rózsa Károly vezérigazgató reflektált a

felszólalásokra, majd

a bizottság a gázművek költségvetését változtatlanul elfogadta

és áttárt az Elektromos Művek költségvetésének tárgyalására.

Borvendég tanácsnok szolt először hozzá az Elektromos Művek költségvetéséhez s fel- említette, hogy az Elektromos Művek igazgatósága azért ment külföldre, hogy ott tanulmányozza, miként lehet mérsékelni egyes kategóriákban a tarifát. Javasolja, hogy új rendszerű tarifa alapján a mai egységarak mellett az üzemi fölöslegből 2.5 milliót fordítsanak az árak mérséklésére és ezt a mérsékelt tarifát már január elsején léptessék életbe.

Sümegei Vilmos ajánlja, hogy az áramfogyasztók között bizonyos kategóriákat állítsanak fel és

elsősorban a legszegényebb néposztályt, az ipart és kereskedelmet részesítsék előnyben.

Propper Sándor kevésnek találja azt a két és félmillió pengőt, amit az áram árának csökkentésére akarnak fordítani, holott a negyven millió bevétel tíz százalékát is minden nehézség nélkül a redukció céljaira lehetne fordítani. A kategóriák felállításánál nem lehet szem előtt tartani a külföldi példákat, mert külföldön mások a szociális viszonyok. Fél, hogy azok az osztályok részesülnek az olcsóbbodásban, amelyeknek tulajdonképpen nincs rájuk szükségük. A közvilágítási program rendszertelen és helyesnek tartaná, ha uccák szerint mutatnák ki, mennyi új lámpát szerelnek fel, hogy ellenőrizni lehessen, melyik környéken rossz a világítás. *A perifériák uccái ingyen vagy egyáltalán nincsenek kivilágítva*

Indítványozza, hogy az áram-olcsóbbodási keretet tízszázalékos alapon állít-

sák fel.

Stern Sándor hibáztatja, hogy az Elektromos Művek büdséjét túlságosan megterhelik a gázművek büdséjével szemben. Ha az *Andrássy úton* gázvilágítás lenne, akkor nem fordulhatott volna elő az eset, hogy egy üzemi defektus miatt sötétség borul az egész *Andrássy útra*.

Buzáth alpolgármester itt közbeszól:

— *Karácsonyra az is meglesz.*

Kakuljai Károly reméli, hogy később nagyobbarányú árredukció is lehetségessé válik. *Magyar Miklós* kéri, hogy

elsősorban a háztartási villanyszámlát szállítsák le.

Az üzemi befektetéseket ne a napi bevételekből fedezzék, hanem osszák föl az új berendezések élettartamára. Sokalja a központi adminisztrációt, amelyet radikálisan le kell egyszerűsíteni. *Amerikai példákra* hivatkozik és keresztülvihetőnek tartja, hogy nálunk például a leolvasó és inkasszáns ugyanaz a személy legyen. *Bauknecht Tamás* a perifériáknak és az óbudai Dunapartnak jobb világítását sürgeti. *Lévy Sándor* kéri, hogy a soroksáriúti HÉV-átjárót, ahol számos szerencsétlenség történt, jobban világítsák meg.

Steinherz Simon a félévi zárszámadások előterjesztését indítványozza.

Nem lehet az állítani, hogy nem fordulhat elő üzemi defektus, ha a Talbot-centrálé létrejön.

Ez a centrálé tulajdonképpen csak a külföldi tőkének gyarmatosítási kísérlete. Szepessy Albert hozzájárul a tízszázalékos árcsökkentéshez, de szükségesnek tartja, hogy **elsősorban a kifizogasztók védelméről gondoskodjanak.** Felemlíti, hogy a Váci utat még mindig nem világítják meg jobban, ho-

lott napirenden vannak a balesetek.

Deutsch vezérigazgató válaszol a felszólalásokra és kijelenti, hogy

fokozatosan javítani fogják a közvilágítást.

A Váci és Soroksári utak villanyellátása nehéz probléma, de már folyamatban van és ez a két út a legszebben kivilágított utak közé fog tartozni.

Ezután szavazásra teszik fel a tanács indítványát, amelyet nagy többséggel *elvetnek*.

A bizottság túlnyomó többsége Propper Sándor indítványát fogadja el,

vagyis javasolják a közgyűlésnek, hogy az áram árát tíz százalékkal csökkentsék.
buuul